

Seçim 2023: Hangi Türkiye?

Millet İttifakı'nın paydaşları arasında son gelişmeler de dahil yaşanan gelişmeler siyasal karar alma hususunda sorunlar olduğu açıkça görülmekte. Halbuki Erdoğan'ın siyasal kararları paydaşlarınca doğrudan müdahale olmadan alınabilmektedir. Seçimin sonucuna göre Türkiye'nin 21. yüzyıldaki politik rotası belirlenmiş olacaktır.

Dr. Orkhan Valiyev - Khazar Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Felsefe Bölüm Başkanı

Orta Çağ ve modernitenin Batılı düşünürlerinin eserleri okunduğunda sık-sık Türkler bahsinin geçtiği görülecektir. Türklerin Anadolu'daki politik varlığının 10. ve 11. yüzyıllardan karşıtlarınca takip edildiği anlaşılıyor. Bilhassa modernitenin Machiavelli, Voltaire gibi düşünürleri eserlerinde Türkler'den bahsetmişlerdir. Dolayısıyla Anadolu'da Türklerin siyasal varlığının modern devamı olan Cumhuriyet Türkiye'sindeki gelişmeler de takip edilmektedir. Öyle ki, 2023 cumhurbaşkanlığı seçimleri dünyada yılın en önemli seçimi olarak kabul edilmiştir. Yılın en önemli seçimine giderken öncelikle dünyanın yaşamakta olduğu politik dönüşüme temas etmek gerek.

SIYASAL TARİH YENİDEN KURGULANIYOR

Bilindiği üzere modern politiğin kurgulandığı tarihin sonuna gelinmiştir. Daha doğru bir ifadeyle siyasal tarihi yeni baştan kurgulayacak şekilde dönüşmektedir. Son on yılda Avrupa ve Amerika'daki politik gelişmeler siyaset teorisyenlerince liberal demokrasinin sonu olarak ifade edilmekte. Özetle moderniteye ilişkin politik kavrayışımız artık geçerliliğini yitirmiştir. Bunun pratikteki yansıması BM gibi uluslararası kurumların bağlayıcılarını kaybetmesidir. Yani aydınlanmanın ilerlemeci tarih, siyaset anlatısı artık temel motto olma özelliğini kaybetmiştir. Artık geç modernite döneminde yaşadığımız aşikar. Öyle ki neo-liberalizmin ışığında ekonomik aklın siyasal akla hakim olduğu bir çağda siyaset artık modernitenin büyük anlatılarının yarattığı homojen ulusallıktan kopalı çok oldu. Bu gelişmeler ışığında bilhassa Avrupa'da radikal sağ partilerin yükselişi görülmektedir. Bu doğrultuda seçimler ve sonuçları

lkeler için farklı bir anlam ifade etmeye devam ediyor. Fransa ve İtalya'daki seçimler ve sonuçları söylediklerimizi doğrular niteliktedir. Yeni dönüşümü yakalayamayan radikal sağ partiler aydınlanmanın kendilerine sunduğu eşıtlığı göçmenlerle paylaşmaya yanaşmıyor. Çünkü yeni göçmenler modern politik kurgunun atırdamasının bir sonucuydu. Ancak radikal sağ'a teslim olan/olacak ülkelerin bu yüzyıldaki politik istikbali de belirsiz olacaktır.

MİLLET İTTİFAKI'NIN ISKALADIğI

Dünya'da ve Türkiye'deki gelişmeler Türk siyasetinde ittifakları zorunlu kılmıştır. Türk siyasetinin ittifaklar nezdinde tekrardan şekillenmesini çağın bir gerekliliği olarak okumak mümkündür. Dolayısıyla yılın en önemli seçimi ittifaklar bağlamında cereyan edecektir. Bilindiği üzere siyaset belirli bir çıkar üzerine yapılır. Bu doğrultuda ittifak paydaşları arasında asgari çıkarlarda anlaşabilmek önemli olacaktır. Söz gelimi Cumhuriyet İttifakı'nın ana çıkarı devletin birliği, bütünlüğü, güçlenerek devam etmesi ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın seçimi kazanması şeklinde özetlenebilir. Yani Cumhuriyet İttifakı'nda siyasal liderlik taraflarca baştan kabul edilmiştir. O sebeple Devlet Bahçeli Adıyaman'da "sözü sahibine" bırakma gereği duymuştur. Millet ittifakı ise baştan beri lider sıkıntısı yaşadığından bir türlü anlaşmaya varamamıştır. Mesela Cumhuriyet İttifakı'nın paydaş(lar)ı Erdoğan'ın liderliğini/politikalarını desteklemek, pekiştirmek için çalışmaktadırlar. Ancak Millet İttifakı'nda ise bugüne kadar her parti masada iddiasını artırmak için, kendisi için çalışmıştır.

Son tahlilde Millet İttifakı Kemal Kılıçdaroğlu'nun adaylığı üzerinde "uzlaştı". Kılıçdaroğlu geçtiğimiz yüzyılın özlemiyle yaşayan CHP döneminin bittiğinin farkında olsa gerek ki parti yönetiminde "yenilenmeye" gitti. Eski CHP elitlerinin devlet yaklaşımı geçtiğimiz yüzyıla özgü olduğundan geçerliliğini kaybetmiştir. Ancak Millet İttifakı'nın iskaladığı günümüz dünyasında neo-liberalizm karşısında zayıflamış siyasalın gücünü toparlamak için yeni bağlamda gcl devlete ihtiyaç duymasıdır. Erdoğan'ın farkı sadece siyasetin çıkarlar üzerine bina edildiğini kavramasıyla sınırlı değildir. Erdoğan artık dünyada siyasalın küresel olgusallığın etkisinde şekillendiğinin de farkındadır. Yirmi ksur yıllık iktidarı döneminde zannedildiği gibi Türklüğü yıpratmadı. Daha doğru bir ifadeyle hukuki bağlayıcılığın ana elementi olan Türklüğün anayasal statüsünü ortadan kaldırmak için açık bir girişim de olmadı. Gelinek noktada Türklüğün anayasal belirleyiciliği devam etmektedir. Kaldı ki Türklüğün (devletin) anayasal bağlayıcılığını en açık savunan da Cumhuriyet İttifakı'dır.

MÜCADELE Mİ VİTES KÜÇÜLTME Mİ?

Bilindiği üzere siyaset kurumunun temel işlevi çarkın dönmesini temin etmek için karar almaktır. Siyasal karar ise bir üzerine bina edilmiştir. Millet İttifakı'nın paydaşları arasında son gelişmeler de dahil yaşanan gelişmeler siyasal karar alma hususunda sorunlar olduğu açıkça görülmekte. Halbuki Erdoğan'ın siyasal kararları paydaşlarınca doğrudan müdahale olmadan alınabilmektedir. Seçimin sonucuna göre Türkiye'nin 21. yüzyıldaki politik rotası belirlenmiş olacaktır. Erdoğan ABD, AB, Rusya arasında birine bağlı olmak yerine denge politikası gderele devletin güçlenmesini hedeflemektedir. Cumhuriyet İttifakı olası zaferlerinde mücadele vaat etmektedir.

Buna karşın Millet İttifakı'nın ve Cumhurbaşkanı aday Kılıçdaroğlu'nun kurduğu ilişki ve söylemlerden yola çıkarak devletin vites kltmesinden yana olduğu/olacağı anlaşılmaktadır. Yani Millet İttifakı söylemini daha çok eklemleme üzerine kurmaktadır. Hülasa 14 Mayıs akşamı ya mücadele ya da eklemleme vaadi kazanmış olacaktır. Hangisinin gerekli olduğuna Türk seçmeni karar verecektir. Sonucun Türk halkına, toplumuna ve devletine hayırlı olmasını temenni ederiz.

